

Naar een opname van E. M. v. Oijen
Cliché fotoblad „Focus”

Winternacht

DE „ROODE PRINS”

ZULLEN WE OVER HËM SCHRIJVEN, PRINS Windisch-Grätz?

De eerstgenoemde in de zaak der valsche bankbiljetten, van welke Europa, anders aan alles gewoon, dan toch een veertien dagen geleden als van een onverwachten donderslag opschrikte?

Zullen we modderen in dien poel van ongerechtigheid?

Allerlei bijzonderheden naar voren halen en in herinnering brengen, om wie aast op schandaal in stevig extract nog eens te laten naproeven het schelmstuk, dat dan toch in deze wereld van zooveel misdadigheid een oogenblik opkijken deed, wie het wel waren, die zóó hoog boven de gewone middelmaat der boosdoeners uitstaken?

Neen, dat zullen we niet.

En we zouden ook onze lezers groot onrecht doen, door zulk een slechten smaak bij hen te onderstellen.

Maar gehéél *zuijgen* willen we niet.

Want met de gewone maat gemeten, was deze prins boven de middelmaat, al heeft hij tenslotte zijn grootheid uitgeleefd in de ongerechtigheid.

Laat hij ons ten waarschuwend voorbeeld zijn!

Na alles bekend te hebben, wat er te bekennen viel, zit hij als een gebroken man neer in voorloopige

hechtenis; en is zijn proces ten einde gebracht, dan zijn eenige jaren tuchthuisstraf al 't minste, dat zijn vonnis inhouden kan.

En anderen „grooten,” in hun leven slechts weinig „heerlijker” dan hij, vergaat het evenzoo.

Men kent de euveldaad van den „rooden prins.”

De láátste, die, als zij geslággd was, den man, die vaderlijk en echtelijk erfdeel had verdaan, er weer bovenop had moeten brengen; die, nu ze ontdekt werd, een einde aan zijn loopbaan heeft gemaakt.

Zelden zijn in Europa bankbiljetten zóó kunstig nagemaakt en in zoo groote hoeveelheid, als deze 1000-francs-biljetten van Frankrijk in Boedapest vervaardigd zijn.

Technisch was de zaak háást volmaakt.

Trouwens, dat kon verwacht worden van zóó hooggeplaatste personen in den Hongaarschen staat, die over schier onbeperkte hulpmiddelen konden beschikken, ook over die, welke gewone vervalschers met geen mogelijkheid bereiken kunnen.

En onze bewondering, die niet kan noch mag zijn voor de falsarissen, gaat wél uit naar de prachtig werkende internationale organisatie, die Europa voor de ontwrichting van het geldwezen behoedt.

Dáár hoort men natuurlijk niets van.

Die waakdienst móét werken in 't verborgen.

Juist omdat zij de misdaad in de donkere holen en krochten achterhalen moet.

Eere den mannen — hun namen zijn zelfs bijna elk onzer onbekend — die Frankrijk, ja geheel West-Europa, voor een groot gevaar hebben behoed!

Prins Windisch-Grätz doet ons in de eerste plaats zien het uiterste, waartoe *tuchteloosheid* voert.

Gaat men zijn levensloop na, dan zegt men onwillekeurig: Ziehier iemand, die zich door geen God in den hemel meer perken stellen liet.

Och, we weten het van den smallen weg en het enge pad, waarvan de Heere Jezus Zelf spreekt!

Maar op den breeden weg zijn er gelukkig nog velen, die zich in het maatschappelijk leven min of meer door den teugel van Gods Wet laten leiden, zoodat een gerust, burgerlijk saamleven mogelijk is. Er zijn, . . . er wáren? . . . nog zooveel vaste wetten en normen, als hooge dijken, waar de rivier weleens doorheen brak, doch bij hooge uitzondering slechts.

In dat opzicht nu gaan we hard achteruit; dat leert het leven en de misdaad van dezen prins.

Hij had zijn kwaliteiten, zeer zeker.

In den Wereldoorlog betoonde hij groote dapperheid, al lust het ons niet, bijzonderheden te herhalen.

Daarna kwam hij in groote gunst bij den keizerkoning Karel, maar werd reeds tóén, naar nu van achter openlijk gezegd wordt, meegesleept in den draaikolk der bejagers van oorlogswinst, hamsteraars en smokkelaars, — maar hij natuurlijk in 't groot, met millioenen, en bij de daling van 't geld met Milliarden.

Trouwens, ze waren: zoo gewonnen, zoo geronnen.

Wat zijn vader en zijn grootvader, mannen van onkreukbaren naam en Europeesche vermaardheid, zouden hebben verfoeid, werd door hem bedreven met een lach van voldoening, dat het weer zóó goed was gelukt.

☒

☒ Ook voor hem hadden deugd en ondeugd stuivertje gewisseld.

Elk doel, als hij 't maar voor zich en zijn plannen voordeelig achtte, heiligde elk middel.

En ware hij alléén geweest!

Hij spreekt er met anderen over, van de edelsten des lands, en, 't ontga onze opmerkzaamheid niet: ook bij hen vindt hij dezelfde mentaliteit:

Geen conscientie meer, die waarschuwend werkt, en naar welke geluisterd wordt.

Die gesteldheid des harten wordt dus niet langer bij een enkele, als uitzondering gevonden, maar bij zóóvelen in kleinen kring, dát zelfs in de eerste verbazing de vraag werd gesteld, of er in Hongarije's regeering genoeg mannen van ongerepte deugd en met genoegzaam zedelijk gezag waren overgebleven, om dit wespenest uit te branden!

Of niet reeds de misdaad, ook in macht en kracht, de overhand verkregen had boven de wettige Overheid.

Doch dan is er nóg een donkere kant aan de misdaad van den Rooden Prins, die onze aandacht niet mag ontgaan.

De Schrift leert ons duidelijk, dat hoe meer het einde nadert, hoe meer de zonde de overhand krijgen zal op de aarde, gelijk de wateren van Noach van dag tot dag steeds meer de overhand kregen, — „de Zoon des Menschen, als Hij wederkomt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?”

Daarmee hangt ongetwijfeld samen, dat de steeds satanischer zonde-vindsels ook grooter en „grootscher” worden.

Voor onze eeuw is het weggelegd, om de gedachte te hooren uitspreken, in oorlogstijd, gansche steden, met „neutralen,” door gifgassen te vernietigen, en wat nu voor „steden” besproken wordt, geldt straks voor landen.

Voor onze eeuw is 't ook weggelegd, om — zij 't dan ook nog maar in gedachten en bespiegelingen — de vraag te overwegen, of het mogelijk zou zijn, als 't er dan om te doen is, den vijand te verdelgen, een gansch volk door een overstorting met ziektekiemen uit te roeien.

En in hetzelfde kader past de misdaad van den Rooden Prins.

Hij wilde, ja! ook zichzelf verrijken.

Maar tevens Hongarije's vijand treffen: Frankrijk.

Frankrijks munt staat zeer wankel.

Eén forsche stoot zou het gansche muntstelsel kunnen doen ineensorten, wat een ellende veroorzaken zou, die men zich in landen met gaaf geld moeilijk indenken of voorstellen kan.

Dat kòn, en daarop ware bij een lichtbewogen volk als het Fransche, de kans niet gering, dat deze ineensorting de vonk in 't kruit zou zijn, zoodat het volk zich ten einde raad zou storten in de armen der socialisten en der anarchie. Een groote golf van communisme zou uit Frankrijk over de landen van West-Europa heenslaan . . . „de ondergang van het Avondland”?

Prins Windisch-Grätz bekommerde er zich niet om.

Hij hoopte, dat uit dien chaos voor zijn land nog eenig voordeel te behalen was de rest liet hem koud.

Waarlijk, de zonde perfectionneert zich!

Laat het ons meer dan ooit het oog doen slaan naar het einde, — wij weten dag noch ure, maar het staat vast: Maranatha, Jezus komt!

P. BR.

EEN EN ANDER IN VERBAND MET DEN WATERSNOOD

ONS VOLK IS EEN WATERVOLK. ONS LAND een waterland. Het draagt zijn naam Nederland niet tevergeefs.

Voor water waren we nooit bang, en zijn we zelfs vaak dankbaar geweest.

Omdat kleine overstromingen steeds goed doen aan de vruchtbaarheid van 't land, zong men vroeger een liedje:

Heer, geef ons elken dag ons brood,

En ieder jaar een watersnood.

Men heeft echter niet bedoeld met die laatste bede: watersnooden, zooals we er nu in één eeuw al een aantal groote en bange gehad hebben!

En vooral sinds den oorlog is dit rijmpje verstorven op de lippen!

Zou het waar zijn, dat de oorlog ook deze overstromingen heeft veroorzaakt? De mensch geeft zoo grif aan God de schuld. Maar vergeet te klagen vanwege zijn eigen zonden. Er zijn al meer booze vlooden, ook op geestelijk en zedelijk gebied, over Europa gekomen door den oorlog. Zou het waar zijn, dat deze waterstromen er ook voor een deel hun ontstaan aan te danken hebben? Men zegt, dat bosschen de wateren meer in zich opsluiten, en dat, nu overal bosschen zijn uitgerooid in oorlogstijd, daarom zooveel meer water dan vroeger in de rivieren komt. Merkw aardig is het zeker, dat sedert 1914 drie groote overstromingen ons land teisterden, terwijl van 1861 tot 1916 er maar een enkele te boeken valt.

Dat watersnooden, als het werkelijke overstromingen zijn, rampen moeten worden genoemd, wisten onze vaders goed. Vandaar ook in den Gezangenbundel, waar liederen voor allerlei „gelegenheden” staan, de gezangen „In watersnood,” „Na storm en watersnood.”

En we bidden mee met de menschen, toen de wateren stegen:

„Help God, de nood is hoog gezeten.

De vloed groeit immer aan,

Behoed ons, wij vergaan!

Och, wil ons toch genadig wezen,

Gij, Redder uit gevaren,

Gij kunt alleen bewaren!”

En we zeggen, nu het onheil menschen spaarde en niet nog grooter omvang nam:

„Dat nu elk d' Algoedheid prijze,

't Loflied rijze!

Zingen wij nu God ter eer,

Looft Hem, die, en wind, en baren

Deed bedaren.

Knielt voor Hem aanbiddend neer!”

't Is waar, wat dit vers later zegt: „Donkere nachten worden licht, als Gij 't gebiedt.”

De wereld moge er mee spotten, zooals dezer dagen nog een spreker deed in een openbare vergadering te Rotterdam, maar wij stemmen er van harte mee in, als onze Koningin tot een burgemeester van een dorp zegt, dat niet zooveel leed als een ander: „U moogt God wel danken voor Zijn bewaring.”

Wij hebben alles verbeurd. Als God naar recht te werk ging, had Hij ons land en andere landen moeten verdoen na den oorlog. Maar altijd weer ontfermt Hij Zich, schenkt Hij uitkomst, ook al moet Hij soms veel toelaten, veel droevigs doen in verband met Zijn wegen.

We willen dan ook trachten de lessen van den watersnood te leeren.

Allereerst denken aan Gods heiligheid. En vragen, of we in Christus bereid zijn, wat ons ook overkome.

Dan er op bedacht zijn, dat plotseling de grootste ellende over ons gemeenschappelijk en persoonlijk komen kan. En vragen, of we blijmoedig kunnen zijn ook in tegenspoed.

Vervolgens werken, danken, bidden, geven.

Werken — misschien door de hand uit te steken in de plaatsen, waar de ramp is; door vluchtelingen op te nemen of verder te leiden; door belangstelling te wekken door woord en geschrift voor de geteisterde streken.

☒ ☒ ☒ ☒